2014-02-07

PM

Marie Haesert Nina M Granath Sociala kvalitetsenheten

Lägesbeskrivning och inriktning för förebyggande arbete inom social- och äldrenämndens ansvarsområde 2014

Inledning

Social- och äldrenämnden (SÄN) har tagit beslutet att ett av de fem väsenliga områdena att utveckla under 2013-2015 är förebyggande arbete. Förebyggande arbete är generella eller riktade insatser till individer eller grupper med syfte att främja hälsa och förhindra att problem uppstår eller förvärras. Satsningen på förebyggande åtgärder kan ses som en investering då kostnaderna för detta är betydligt lägre än sena reaktiva insatser.

I SÄN's väsentlighets- och riskanalys med mål och nyckeltal kopplat till förebyggande arbete finns följande strategiska mål:

- Socialtjänsten ska aktivt bidra till att medborgare får tillgång till tidiga/förebyggande insatser
- Socialtjänsten ska verka för effektiv användning av kommunens skattemedel
- Socialtjänsten ska aktivt verka för en god hälsa på lika villkor för alla medborgare i Nacka

Mot bakgrund av detta har sociala kvalitetsenheten genomfört en kartläggning av det förebyggande och hälsofrämjande arbete som finansieras av social- och äldrenämnden. Kartläggningen visar att förebyggande och hälsofrämjande insatser uppgår till 3,4 % av de insatser nämnden finansierar. Kartläggningen av förebyggande och hälsofrämjande insatser visar också på att det finns ett brett utbud men insatserna används i en begränsad omfattning. (Se bilaga 1.)

Särskild satsning under 2014

Med anledning av det prioriterade området förebyggande har social- och äldrenämnden öronmärkt 3 000 000 kr. Utöver det har kommunstyrelsen avsatt 1 000 000 kr kopplade till den nya ANDT-strategin. Dessa medel kommer att användas på följande sätt:

- Utökad satsning för generellt föräldrastöd 600 000 kr
- Satsning på cannabisutbildare 300 000 kr
- Stockholmsenkäten (kartläggning av ungdomars levnadsvanor) 200 000 kr
- Information, kampanjer 150 000 kr
- Våra viktiga barn inklusive riktat föräldrastödsprogram och utvärdering 800 000 kr
- Uppföljning och utveckling av nuvarande insatser inom förebyggande arbete 1 400 000 kr
- Utbildning kring barn- och ungas rättigheter 100 000 kr
- Undersöka möjligheter till samverkansprojekt med landstinget kring barn och unga 450 000 kr

Pågående och planerade arbeten utifrån det väsentliga området förebyggande

Under följande rubriker kommer en beskrivning av pågående eller planerat förebyggande arbete:

- Fördjupade kartläggningar
- Uppföljning
- Socialtjänstens insatser inom det förebyggande arbete
- Strategier och handlingsplan
- Samverkan
- Verksamhetsbidrag (Föreningsbidrag)
- Översyn av upphandlingar kontrakt och avtal utifrån ett förebyggande perspektiv
- Utvecklingsprojekt
- Kompetensutveckling
- Kommunikation

Fördjupade kartläggningar

Utvecklingsgruppen inom sociala kvalitetsenheten påbörjade hösten 2013 nästa steg med fördjupade kartläggningar för målgrupperna;

- barn och unga
- unga vuxna
- vuxna
- äldre
- personer med funktionsnedsättning

Syftet med de fördjupade kartläggningarna är att ge ledningsgruppen konkreta förslag på insatser och arbetssätt som lyfts fram i forskning och utifrån beprövad erfarenhet. Underlagen presenteras i ledningsgruppen under februari och mars. Därefter påbörjas ett förarbete inför beställningar av förebyggande insatser 2015.

Uppföljning

När det gäller uppföljning av insatser som sker till enskilda efter biståndsbeslut så följs de upp av ansvarig handläggare på myndigheten. Eftersom förebyggande arbete och insatser sker utan ett biståndsbeslut behöver vi utveckla framtida system för uppföljning. Detta arbete påbörjas under 2014. Förutom att ta fram ett system för uppföljning av förebyggande insatser så behöver vi genomföra uppföljningar av nuvarande förebyggande arbete under 2014-2015. Detta för att skapa ett lärande tillsammans med utförare av förebyggande insatser och kunna utveckla det nuvarande förebyggande arbetet. För att i högre grad verka för ett effektivt resursutnyttjande kräver det initialt en satsning. En del av medlen för förebyggande arbete under 2014 behöver därför användas för att bygga grunden till det fortsatta arbetet.

Socialtjänstens insatser inom det förebyggande arbetet

Enligt kartläggningen av det förebyggande och hälsofrämjande arbetet 2012 (nämns inledningsvis) var den totala summan 36 000 000 kr. Insatserna redovisas i bilaga 1.

Strategier och handlingsplan

- ANDT-strategin är framtagen och nästa steg är att bilda arbetsgrupper som ska ta fram handlingsplaner. Drogförebyggaren har ett samordningsansvar för implementering och uppföljning av strategin.
- En anhörigstrategi är också framtagen. I den fastställs social- och äldrenämndens övergripande mål och inriktning för stöd till anhöriga.
- Ledningsgruppen tar fram en kommunikationsstrategi.
- Handlingsplan för våld i nära relationer är framtagen.

Samverkan och samarbete

Socialtjänsten utvecklar samverkan och samarbete med viktiga aktörer så som enskilda organisationer, polis, BRÅ, skolor, andra kommuner och landstinget samt berörda enheter inom kommunen.

Exempel på samverkan och samarbete är:

- I arbetet med att utveckla verksamheten Våra viktiga barn har ett samarbete inletts med familjeverksamheten, sociala stödresurser, fritid och barn & elevhälsan. Inledande kontakter har tagits med landstinget och föreningar i Nacka.
- Utveckla samverkan med BRIS. I mars kommer BRIS-informatörer att utbildas för att under hösten erbjuda skolor information.
- Utveckla samverkan mellan äldrevägledaren, äldreenheten och Capio geriatrik Nacka för att minska återinskrivningar och för ett bättre liv för sjuka äldre.
- Tillför kompetens kring social hållbarhet i utvecklingsarbetet när Nacka bygger stad och ingår i planarbetet för centrala Nacka.

- Föräldraföreläsningar i Nacka kyrka i samverkan med Rädda Barnen och Nacka församling.
- Vi utvecklar samverkan med andra aktörer kring unga vuxna.
- Vi samverkar med andra kommuner kring barn- och ungas rättigheter.
- Samverkan med brukare och kunder.
- I arbetet med anhörigstöd.

Verksamhetsbidrag (föreningsbidrag)

Sociala kvalitetsenheten har i uppdrag att utveckla mål och kriterier för att erhålla föreningsbidrag med syfte att stärka den förebyggande inriktningen. I uppdraget ingår också att utveckla samverkan med föreningar som erhåller föreningsbidrag och uppföljningen av beviljade medel.

Översyn av upphandlingar, kontrakt och avtal utifrån ett förebyggandeperspektiv

Säkerställa att det förebyggandeperspektivet finns med i upphandlingar, kontrakt och avtal. Bland annat kan det handla om att anordnaren eller utföraren har kunskap och kompetens när det gäller områden som våld i nära relation, anhörigperspektivet, kundinflytande, fysisk aktivitet och kost.

Utvecklingsprojekt

Riktade insatser i projektform:

- Barn- och ungas rättigheter
- Alla Barn i Centrum (ABC) generell föräldrastödsmetod
- Undvikbar slutenvård
- Att förebygga psykisk ohälsa hos de äldre
- Våra viktiga barn

Kompetensutveckling

• Frukost och lunchseminarier

Kommunikation

- Utveckling av webbsidor med ett förebyggande perspektiv
- Nyhetsbrev Nytt inom folkhälsa